

Leltározás a Gazda színe előtt

Leltározni segít:
Gyökössy Endre

Szent Gellért Kiadó és Nyomda

III.

Hiánycikk

Évekkel ezelőtt itt járt egy kedves és mindig mosolygó néger püspök. Valaki megkérdezte ezt a sokat utazott embert, milyennek látja az európai keresztyénséget. Az habozás nélkül válaszolta:

– Örömtelennek!

E fekete bőrű, tiszta szívű szolgáján keresztül a mi Gazdánk nevén nevezte a hiánycikket! Idegesség van ezerféle változatban, de öröm nincs!

– Már hogyanne volna! – tiltakozik menten a szíved. – Azért ez túlzás! Hogyanne lennének örömeink?

Persze hogy vannak örömeink. Csak ÖRÖMÜNK nincs! Ez meg hogy lehet? A többes szám kevesebb, mint az egyes szám? Valóban, olykor így van. Azt hiszem, nincs olyan szegény, akinek

ne volnának „pénzei”, akinek zsebében, kopott pénztárcájában ne lapulna néhány fillér, forint. Pénzei vannak, csak éppen pénze nincs. Nos, így vagyunk ezzel is. Örömeink vannak, csak éppen örömünk nincs. Ez a fő hiánycikk!

Mi a különbség a mi „örömeink” és az öröm között?

A mi örömeinknek az a jellemzője, hogy *belőlünk valók*. A mi girbegörbe életfánk gyümölcssei ezek.

Évekkel ezelőtt ültettem a kertünkbe néhány őszibarackfát. Valami ősi magyar ösztön szerint szerettem volna, hogy legyen nekem is „saját termésem”. Nos, évek után egyik kislányom nagy gaudiummal be is hozott végre az egyik fáról egy „barackot”:

– Édesapám, itt a saját termés! – mondta nevetve. Olyan volt, mint egy lapos, félig érett paradicsom. Az íze se különb. – Valamiképpen ilyenek a mi saját termésű örömeink is. Ránk hasonlítanak, mert belőlünk valók.

Akad olyan is, ami nem saját termés. Amit úgy aggattunk az életfánkra, mint a karácsonyfára a szaloncukrot. Egy kis „kiruccanás”, egy kis pénzen vásárolt nevetés, pár pohár bor. Kölcsönvett termés ez, mások gyümölcse, importált öröm, importált gyümölcs!

Aztán ezeket a saját termésű vagy kölcsönvett, importált örömeket megkíséreljük egy életen át boldogsággá összerakni!

Furcsa, de ez az igazság: ezek a különböző örömeink nem akarnak boldogsággá, nagy örömmé összetevődni! Hiába gyúrjuk-gyömöszöljük egybe, mindig szétesnek. Hiányzik belőlük valami összetartó erő, ami összefogná és boldogsággá formálná örömeinket.

Gyermekkoromban lepkegyűjteményt kellett készítenem. Nagy nehezen fogtam egy pillangót, és betettem egy skatulyába. Aztán fogtam még egyet, és be akartam tenni a másik mellé, de míg bedugtam, az első kisurrant, és elrepült.

Mondd: nem így járunk örömeinkkel is? Mire a következőt hozzázárnánk az előbbihez, az már vagy kimúlt vagy elrepült, mint a lepke.

Mert merem állítani, hogy *vannak örömeink, de nincs örömünk*. Az a belső, mindent átható, forró életérzés, ami mindennek megadja színét, illatát, alapdallamát, és amit mi egyszerűen *boldogságnak* szoktunk nevezni.

Mi hát akkor az öröm? Az a bizonyos Nagy Öröm, amit a mi Gazdánk ma keres rajtunk? Honnan való és micsoda hát?

Az első, amit mondanom kell és mondani tudok róla, az, hogy *nem „saját termés”*. Nem belőlünk való, de *értünk való*, és – ha szabad így mondanom – *belénk való*. Minőségen felüli, „menyyei” minőség: Istenből való. Isten Lelkének ajándéka. A Biblia *a Lélek gyümölcsének* nevezi (Gal 5,22).

Igaza van az egyik egyházatyának, Alexandriai Kelemennek: *a Szentlélek vidám lélek*. A Biblia pünkösöd után tele van repeső örömeződéssel. Az

első gyülekezetbeliek „napról napra állhatatosan, egy szívvel, egy lélekkel voltak a templomban, és amikor házanként megtörték a kenyeret, ÖRÖMMEL és tiszta szívvel részesültek az ételben.” (ApCsel 2,46) Az öröm szinte elborította őket.

Addig is voltak örömeik, de a kis örömök úgy úsztak gondjaik és bajaik hullámain, mint olajcseppek a vízen. Addigi életükben az öröm *ráadás* volt. Most a gond, a baj lettek „ráadássá” a végtelen, hullámzó örömükön. A Szentlélekben az ÖRÖM lett életük alapja.

Pál apostol egyik legszebb, a fogságból írt levelében, amelyet a filippibelieléhez intézett, tizenhatszor használja ezt a szót: *öröm*. Tizenhat-szorosan sugározza e szó az ő nagy örömét! Megkérdezhetnénk: ugyan minek örült börtönében, láncok között ez az öregember? Jól ment talán a sora? Nem. Szinte a halálos ítéletét várta. És mégis mindennek örült. Igen, ez a helyes kifejezés: mégis örült*. „*Ha kiontatom is italáldozat-*

* Erről szól a szerző *Mégis öröm* c. kötete (Szent Gellért Kiadó)

*ként a ti hitetek áldozatánál és papi szolgálata-
nál, mégis örülök, és együtt örülök mindnyája-
tokkal, azonképpen ti is örüljétek, és örüljétek
együtt velem” (2,17-18).*

Nos: ez a „mégis öröm”, ami mindent áthat és mindenre elég! Ez az az öröm, ami például mindig ott ragyogott Assisi Ferenc arcán, úgy, hogy társai örök-vidám testvérkének hívták.

Ez az az öröm, amit már Jézus Krisztus születésekor így hirdetnek meg az angyalok: *„Hirdetek néktek nagy örömet!”* Ez a Nagy Öröm pünkösdkor be is töltötte a tanítványokat.

Ennek a Nagy Örömnnek a csodája, hogy *kiapadhatatlan*, mint a Nap, mert Istenből való.

Az a csodája még, hogy *feltétlen: Örülök, mégis örülök, mindennek ellenére*. Míg kis, saját termésű örömeink mindig feltételesek: *Örülök, ha...*

Egy valamikor roppant gazdag ember, aki éppen szegénységében tért meg, mondotta: „Érdekes, milyen sokan kérdik tőlem, hogyan tudom elviselni a szegénységemet, régi gazdagságom

után. De még senki sem kérdezte meg, hogyan tudom elviselni azt a nagy örömet, amit éppen szegénységemben kaptam?!”

Az a csodája még ennek a Nagy Örömmek, hogy *megmagyarázhatatlan*. Kis, saját termésű örömeink viszont mindig megokolhatók: *Örülök, mert...*

Van egy öreg festőművész barátom, künn lakik egyedül egy hegytetőn, maga-eszkábált házikójában. Fő tápláléka: kenyér, víz és a Biblia. Sose fest többet, mint amennyire feltétlenül szüksége van. De mindig ragyog, mindig mosolyog, sugárzik az arca – foltos ruhája fölött.

Egyszer megkérdeztem, mit csinál egész nap a hegytetőn.

– Örülök, egész nap örülök! – mondta mosolyogva.

– De minek örül? – kérdeztem.

Felhúzta a vállát, és tovább mosolygott:

– Csak örülök! – mondotta végül is.

Ez a megmagyarázhatatlan „csak úgy öröm”. Foghatatlan, mert a Szentlélekből fakad.